

Az incel mozgalom mint nőgyűlölő terrorfenyegetés

The incel movement as a misogynist terrorist threat

Serbakov Márton Tibor

Dr. doktorandusz
Pécsi Tudományegyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar
serbakov.marton@ajk.pte.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja az incel mozgalom keletkezésének, ideológiájának, tagjai pszichéjének, a közösséghez fűződő relevánsabb elkövetéseknek és a köztük lévő összefüggéseknek, valamint a koronavírus mozgalomra gyakorolt hatásának bemutatása, végül lehetséges fellépési irányok megfogalmazása.

Módszertan: Kutatásom során a témához fűződő, főleg angol nyelvű szakirodalmat tekintetem át, elemeztem, értékeltem és vettem össze.

Megállapítások: Mivel az incel ideológia az arra fogékony egyéneket hatékonyan képes radikalizálni, és az általa inspirált egyes támadások halálos áldozatainak száma magas, ezért a tanulmány arra a megállapításra jut, hogy a mozgalom szélsőséges tagjainak fenyegetése a szalafita dzsihádistákéhoz mérhető.

Érték: A magyar szakirodalomban az incel mozgalom fenyegetése erősen alulkutatott, jelen tanulmány ezt pótolja, miközben a vizsgált fenyegetés elleni fellépést illetően javaslatokat is megfogalmaz.

Kulcsszavak: incel, terrorizmus, nőgyűlölet, radikalizáció, internet

Abstract

Aim: The purpose of this article is to present the origin of the incel movement, its ideology, the psyche of its members, the more relevant attacks related to the community and the connections between them, as well as the impact of the coronavirus on the movement, and finally to formulate possible directions for action against the threat.

Methodology: During my research, I analyzed, evaluated and compared the predominantly English literature related to the topic.

Findings: Because incel ideology is able to effectively radicalize susceptible individuals, and the number of deaths in some of the attacks inspired by the ideology high, the study concludes that the threat posed by the movement's extremist members can be compared to that of Salafi jihadists.

Value: The threat of the incel movement is strongly under-researched, in the Hungarian literature. This study aims to fill this gap, while it also formulates proposals regarding the possible action against the threat.

Keywords: incel, terrorism, misogyny, radicalisation, internet

Bevezetés

2020. február 24-én egy torontói erotikus masszázsszalomban egy macsetés támadás során egy nő meghalt, egy másik megsérült. Az esetet terrorcselekményként kezelik, miután a rendőrség birtokába bizonyíték került arról, hogy azt az incel ideológia inspirálta. A 17 éves terhelt elleni emberölés vádját további ismeretek birtokában terrorcselekményre módosították. Közös nyilatkozatukban a Kanadai Királyi Lovasrendőrség és a Torontói Rendőrség közölte, hogy megállapították, a támadást az „*INCEL-ként ismert, ideológiailag motivált erőszakos extrémista mozgalom inspirálta*” ([URL1](#)). Ez az első eset, hogy incel elkövetőt terrorizmussal vádolnak, továbbá, hogy Kanada antiterrorista törvényeivel járnak el egy nem szélsőséges iszlamista terhelt által elkövetett erőszakos cselekménnyel szemben.

Az incel lazán szervezett online közösségének szélsőséges tagjaihoz fűződő észak-amerikai támadások – lövöldözések, késelések, gázolások – az utóbbi években fokozott aggodalomra adtak okot. A többiek által első valódi incel elkövetésnek tartott Elliot Rodger 2014-es ámokfutása óta a halálos áldozatok száma az ötvenet közelíti (Hoffman et al., 2020). Egyre több szerző véli úgy, hogy a közösség szélsőséges tagjait terroristáknak, és az általuk elkövetett támadásokat terrorizmussal kellene tekinteni (Brzuszkiewicz, 2020). Az incel világnézet számos egyént radikalizált, ébresztett bennük nőgyűlöletet, és haragjukat, kiábrándultságukat táplálva inspirálta őket erőszakos cselekmények elkövetésére (Van Brunt & Taylor, 2020).

Az incel mozgalomról az utóbbi években idegen nyelven egyre több, magyar nyelven viszont alig lelhető fel szakirodalom. Jelen tanulmány ezt az űrt kívánja betölteni, felhívva a figyelmet a veszélyes online szubkultúra által jelentett fenyegetésre.

Az incel mozgalom megszületése és meghatározása

Az incel kifejezés első használatát 1993-ra teszik. Ebben az évben az interneten „Alana” néven ismert kanadai egyetemista létrehozott egy *Alana's Involuntary Celibacy Project* nevű weboldalt, melyet 1997-ben egy „INVCEL” rövidítést használó levelezőlistával bővített, mely aztán incelre rövidült (Brzuszkiewicz, 2020). Alana oldalának célja az volt, hogy az – nemtől függetlenül – támogató hálózata legyen magányosoknak, szüzeknek, és akiknek bármely okból hosszú ideje nem volt párkapcsolata. Ő alkotta meg az „involuntary celibates” (akaratlanul cölibátusban élők) kifejezést, így utalva e támogató csoport tagjaira. Miután magára hagyta a hálózatot, az elkezdett a gyűlölet és frusztráció virtuális közegévé válni, főleg a manoszféra heteroszexuális férfitagjai között (Labfaf, 2019).

A Web 2.0 és a közösségi média megjelenése óta az antifeminizmus egy különösen rosszindulatú formája tűnt fel több online hálózaton és platformon. Belső konfliktusok és ellentmondások ellenére ezeket a változatos csoportosulásokat egyesíti a „redpill” filozófia (erről bővebben később), mely célja a férfiak felszabadítása a feminista téveszme alól. Az érdekcsoportok e laza konföderációja a manoszféra (manosphere) (Ging, 2019). A manoszféra virágzott az olyan online fórumokon, mint a 4/chan és Reddit, de miután a fő incel Reddit kommentszálat (thread-et), az r/incels-t 2017-ben tiltották, az incelek kisebb és rejtettebb fórumokra vándoroltak (URL2).

Egy 2001-es meghatározás szerint incel egy olyan személy „... aki szexuális kapcsolatot kíván létesíteni, de legalább hat hónapig képtelen arra hajlandó partnert találni ...” (Donnelly et al., 2001). Egy 2020-as definíció szerint az incelek: „... olyan fiatal férfiak agresszív, gyűlölködő és gyorsan terjeszkedő online közössége, akik azért frusztráltak, amiért képtelenek szexuális partnert találni.” (Hoffman & Ware, 2020). Az incelek heteroszexuális férfiak, akik a nőket és a társadalmat okolják a romantikus sikertelenségük miatt. Ők a legerőszakosabb részhalmaza a manoszférának, amelybe a Pick up Artists, Men Going Their Own Way és Men's Rights Activists is tartoznak. Az inceleket mély pesszimizmus, és a nők irányában érzett erős sértettség jellemzi. Az ideológiájuk gyökere az a hit, hogy a nőknek túl nagy a hatalma a szexualitás és a romantika terén, akik az ő életüket tönkreteszik azzal, hogy őket visszautasítják (URL3). A női incelek a femcelek, akik létezését a legtöbb incel nem ismeri el. Ők inkább magukat okolják a sikertelenségeik miatt (URL4).

Az incel ideológia

A főleg fiatal férfiakból álló mozgalom az interneten született. Magukra incel-ként hivatkoznak, ami szóösszerántás az „involuntarily celibate”-ből. Úgy hiszik, hogy a megjelenésük a nők emancipációjával és a feminizmussal párosítva akadályozza őket abban, hogy nőekkel fizikai kapcsolatot alakítsanak ki. Ebből a sérelemből fejlesztettek ki egy antifeminista, nőgyűlölő, nihilista, ön-ostorozó ideológiát (Hastings et al., 2020). Online közösségekben működnek, kultúrájuk több eleme nőgyűlölő és előnyben részesíti az erőszakot. Számos erőszakos incidens köthető hozzájuk, ami azt sugallja, hogy közösségeik hasonlíthatnak más ideológiailag motivált szélsőséges csoportokhoz (O’Malley, Holt & Holt, 2020). Magukat azáltal határozzák meg, hogy képtelenek testi kapcsolathoz jutni, ami szerintük genetikai tényezőknek, a nőkben rejlő evolúciósan meghatározott jellemvonásoknak, és méltánytalan társadalmi struktúrák kombinációjának köszönhető. Elsősorban a testi kapcsolathoz való hozzáférés foglalkoztatja őket. Szerintük a genetikai tényezők által befolyásolt megjelenésük és/vagy kognitív és szociális képességeik teszik őket a nők számára taszítóvá. Úgy gondolják, a nők a férfiak egy vonzó kisebbségét választják szexuális kapcsolatra, és a férfiak 20%-a monopolizálja a nők 80%-át testi kapcsolatra. Ez a „80/20 szabály”. Az incelek szerint a társadalom többsége figyelmen kívül hagyja vagy szándékosan visszatartja a genetikai tényezőkről és az olyan evolúciós jegyekről szóló információkat, melyek kihatnak a szexuális kapcsolatokhoz való hozzáféréseinek a képességre. Aki nem fogadja el ezt a hitrendszert, az „bluepilled” személy, vagyis aki „kék tablettát vett be”. A többség hiedelmei a szexről, az intimitásról és a kapcsolatokról „bluepilled” nézetek, mert azok szerint a romantikus és szexuális kapcsolatok kialakításához a személyiség és az érzelmi összeköttetés ugyanolyan fontos, mint a fizikai vonzerő. Az incelek ezt elutasítják. Ők a „blackpill”-t, „a fekete tablettát” fogadják el, mely szerint a vonzóság mérhető, és az diktálja a sikert a szexuális és romantikus kapcsolatok terén. Úgy hiszik, ezt a többségi média ignorálja, és a „genetikai alsóbbrendűségük” miatt a társadalom jobban szeretné, ha természetes szelekció útján kikerülnének a génállományból. Sokuk úgy tartja, hogy az incel és a „blackpill kutatás” elnyomása vagy ignorálása összeesküvés az ő kiirtásukra (URL5).

Az incels.me weboldal társalgásainak kvalitatív elemzése során Baele és munkatársai arra jutottak, hogy az incel világnézet szerkezete egy kizárólag a külső megjelenésen alapuló merev hármastársadalmi hierarchia. A csúcson helyezkednek el a kisebbségben lévő „alfák” („alpha”), férfi tagja a „Chads”, a nők a „Stacys”. Alattuk és többségben vannak az átlagos megjelenésű „béták” („betas”), ők a „normies”. A hierarchia legalján van a rossz megjelenésű,

kizárólag férfi kisebbség, az „incelek”. Ők az „akaratlan cölibátus” áldozatai (Baele, Brace, & Coan, 2019).

Az incelek szókincese sajátos, melynek teljes ismertetése szétfeszítené a tanulmány kereteit, ezért csupán példákra szorítkozom.

Bluepill: utalás az 1999-es Mátrix filmre. A „pill”-ek (tabletták) hasonlatát a manoszféra és a szélsőjobb kedveli. Az incelek szerint egy „bluepilled” férfi ismerkedési módszerei hagyományosak, nincs tisztában a valós társadalommal.

Redpill: aki lenyeli a piros tablettát, annak felnyílik a szeme a valós világra, ahol a nők általánosságban jobb helyzetben vannak, elnyomásuk mítosz, és valójában hagyományos nemi szerepekre vágnak. Ha egy férfi ismeri ezeket az igazságokat, a kedvére manipulálhatja a nőket, hogy szexhez és hatalomhoz juthasson.

Blackpill: aki szerint a rendszer nem játszható ki. A visszataszító, „genetikailag alsóbbrendű” férfiak sosem jutnak szexhez vagy romantikus kapcsolathoz a jelenlegi miliőben. Nincs az a személyiség, karizma vagy „gymmaxxing” (edzőtermi edzés) ami változtat sorsukon.

Going ER: tömeggyilkosságot elkövetni, Elliot Rodger után elnevezve.

Jihadpill: annak elfogadása, hogy az ember csak úgy juthat kapcsolathoz vagy szexhez, ha dzsihádistává lesz. (Elméletileg a jihadpill elfogadásával nem kizárt az incel személy dzsihádistává válása, így létezhet átjárás az incel és a dzsihád között.)

Jihadmaxxing: szexuális vagy romantikus kapcsolatokhoz jutás dzsihádistává válás útján.

Moneymaxx: pénz keresése a „szexuális piaci érték” növelésének reményével.

Néhány incel típus:

Baldcel: aki nem jut szexuális kapcsolathoz, mert kopasz.

Fakecel: aki csak úgy tesz, mintha incel lenne.

Truecel: valódi incel.

Poorcel: aki azért incel, mert szegény.

Ricecel: aki incel, mert kelet- vagy délkelet-ázsiai felmenői vannak.

Wristcel: aki incel, mert a csuklója vékony (URL5).

Az incel elme

Az incel közösséghez tartozók az általános népességnél gyakrabban számolnak be szorongásról, depresszióról, más hangulatzavarokról, viszont csoporton belüli normáik vannak a pszichoszociális segítség igénybevétele ellen. Ezen akadályok leküzdése és a segítség hozzáférhetőbbé tétele kulcsfontosságú lenne

a további erőszakos cselekmények megelőzésében. Ugyan a mozgalom erőszakos része fenyegetést jelent, fontos leszögezni, hogy az incelek többsége nem erőszakos, és esetükben az átlagnál magasabb lehet az önkárosítás veszélye (Hastings et al., 2020).

2020. december 7. és 2021. január 2 között Google Forms kérdőívvel végeztek kutatást, melyet 272 incel töltött ki. Az eredmények azt mutatják, hogy sérelmeik és ideológiájuk közös, de messze nem mindegyikük lenne hajlandó vagy kíván erőszakos cselekményt elkövetni. A válaszolók közül a legtöbben depressziósnak, magányosnak tűnnek, és nem erőszakosak. A fórumok miatt úgy érzik, tartozhatnak valahova, ahol megértik őket, és elengedhetik magukat, ugyanakkor azok fokozzák a depressziójukat, öngyilkos hajlamukat és nögyűlöletüket. A fórumok nyújthatnának pozitívabb támogatást, ahelyett, hogy ráerőltetnék a blackpill ideológiát egy csoportra, akiket a sérelmeik mérgessé, depresszióssá, öngyilkos hajlamúvá és reményvesztetté teszik. Nem ismert, hogy ezek a tünetek, hogy nyilvánulnának meg az incel közösség hiányában. A kitöltők 71,3%-a a helyzetét állandónak látja, 97,1% számol be pszichológiai problémákról, 44,9% az autizmus jeleiről, de a legtöbb nem gondolja úgy, hogy a pszichológiai segítség válasz lenne számára. Megfontolandók lehetnek a fórumokon pozitív és humanizáló formában történő kreatív mentális egészség és pszichológiai intervenciók, melyek tervezésébe incelemek vagy volt incelemek is fontos lenne bevonni. Az ilyen erőfeszítéseknek az önkárosítást és a mások elleni erőszakos cselekmények kockázatának csökkentését kellene megcélozniuk, és alternatív narratívát kellene kínálniuk a blackpill helyett, amiben a kitöltők 94,9%-a hitt ([URL2](#)).

Váradí Bendegúz 2020-ban az egyik legnagyobb jelenlegi incel közösség, az incels.co oldalon szereplő leggyakoribb és a legtöbb posztolásra használt profilkép kvalitatív elemzését végezte el. Amellett érvel, hogy habár az incel közösségek nagyrészt békésnek mondják magukat és elhatárolódnak a média-reprezentációjuktól, a közösség egy jelentős része agressziót sugalló képekkel képviseli önmagát a weboldalakon ([URL6](#)).

Fontosabb incel esetek és a közöttük lévő összefüggések

Az incel elkövetők általában olyan célpontokat részesítenek előnyben, ahol nők gyűlnek össze, például jóga stúdiók, női fitness órák és erotikus masszázsa szalonok. Ha a támadások üteme fokozódik, ezeken a helyeken megfontolandó a biztonság növelése. Nyilvános helyeken az incel támadók hajlamosak nőket vagy párokat célba venni. Más erőszakos extrémistákhoz hasonlóan előnyben

részesítik az alacsony technológia igényű (low tech) és az olcsóbb támadási módokat: lövöldözést, késselést, gázolást (Hastings et al., 2020).

Az incelek hősei a következő elkövetők: Elliot Rodger, Marc Lépine, Alek Minassian, Scott Beierle, Chris Harper-Mercer. Az incels.co-n szavaztak is arról, ki a kedvenc „Incel Szentjük”, amit Rodger nyert.

1989-ben Marc Lépine Montreal-ban elkövetett lövöldözése során 14 nőt ölt meg és tízet megsebesített. Az incelek egy kezdeti incel elkövetőnek és szentnek nevezik. Kifejezetten nőket vett célba, férfiakat nem ölt. Ezt belső viták során gyakran állítják szembe Rodgerrel, aki férfiakat is ölt. Támadásának napját, december 6-át az incelek ünneplik is ([URL5](#)).

2014. május 23-án a kaliforniai Isla Vista-ban a 22 éves Elliot Rodger 141 oldalas önéletrajzi manifesztumot tett közzé online „*My Twisted World: The Story of Elliot Rodger*” címmel, ezután összesen 134 szúrással leszúrta két szobartársát és egy barátját. Ámokfutásba kezdett, mely során hat ember meghalt, 14 megsérült, s Rodger végül öngyilkos lett. Sokak szerint ő volt az első tömeggyilkos, aki az incel közösséghez köthető. Az incel fórumokon sokszor úgy hivatkoznak rá, hogy „Szent Elliot” vagy „A Legfőbb Úriember” („The Supreme Gentleman”), és az ámokfutás évfordulóját „*Szent Elliot Napként*” ünneplik (Witt, 2020). Manifesztumából kiolvasható, hogy úgy érezte, a nők tartoznak neki, és leírta, hogy meg fogja „büntetni az összes nőt a bűnért, hogy megvonta tőlem a szexet” (Vito, Admire & Hughes, 2018).

2015-ben Chris Harper-Mercer lövöldözött az oregoni Roseberg közelében, a Umpqua Community College (Közösségi Főiskola) területén. Támadása során tíz ember meghalt, nyolc megsérült, s végül önmagával is végzett. Manifesztumában leírta, hogy nem voltak barátai, se állása vagy barátnője, és szűz volt. Rodgerre „elitként” hivatkozott. Kifejezetten nem köteleződött el incel fórumok mellett, de a támadását megelőző estén az incelek körében népszerű 4chan fórum /r9k/ felületére írta, hogy: „*Néhányan rendben vagytok. Ne menjetek holnap iskolába, ha északnyugaton vagytok.*” A közösség alulértékelte incelnek tartja.

Scott Beierle követte el a 2018-as tallahassee-i lövöldözést, mely során egy jóga stúdióban hat nőt lőtt meg, közülük kettő meghalt. Megtámadott egy férfit is, azután magával is végzett. A YouTube csatornájára rasszista és nőgyűlölő videókat töltött fel, az egyikben Rodger érzéseit a sajátjával vetette össze. Nem tartozott a közösségbe, nincs nyoma, hogy aktív lett volna fórumokon vagy chat szobákban, de a támadását erőszakos nőgyűlölet inspirálta, és videóiban Rodgerre hivatkozott. Az incelek „*St Yogacel*” néven vették fel a kánonjukba ([URL5](#)).

2018. április 23-án Torontóban a 25 éves Alek Minassian egy kölcsönzött kisteherautóval hajtott a járókelők közé. Tíz ember meghalt, 16 megsérült, a halálos áldozatok közül nyolc nő volt. Minassian az elkövetés előtt a Facebookon az

„incel forradalom” eljövételét kiáltotta ki. A kihallgatásán azt közölte, tetteivel tömegeket kívánt inspirálni. Aktív tagja volt az incel szubkultúrának. A mozgalom „alapító ősatyjának” tartotta Rodgert, kihallgatása során azt állította, kommunikált is korábban vele, de ez erősen megkérdőjelezhető (Cottee, 2021).

További incel elkövetők a teljesség igénye nélkül:

2020. április 21., Covina, Kalifornia: Carl Bennington letartóztatták, miután nőket és tizenéves lányokat fenyegetett meg. Incel ideológiát hirdetett online, és Rodgerre áldozatként utalt.

2020. május 12., Queens, New York: Joseph Minert letartóztatták, amikor szövetségi fedett nyomozóktól kísérelt meg illegális fegyvereket vásárolni. Egy zsidók és feketék elleni faji háborúhoz akart incel osztagot szervezni.

2020. május 20., Glendale, Arizona: a magát incelnak valló Armando Hernandez Jr. párokat megcélözva nyitott tüzet a Westgate Entertainment District-ben. Három ember megsérült. A támadásáról készült felvételt elküldte egy nőnek, remélve, hogy ezzel imponálhat neki.

2020. június 3., Richlands, Virginia: Cole Carini véletlenül felrobbantott egy házi készítésű robbanószerkezetet, megsebesítve önmagát. A nyomozók bombagyártáshoz szükséges anyagokat és incel ideológiát támogató jegyzeteket találtak az otthonában, melyekben az állt, hogy erőszakos cselekményre készült „dögös pomponlányok” ellen, hogy „egy nyilatkozatot tegyen”, mint Rodger.

2020. szeptember, New York: az FBI letartóztatta a magát incelnak valló és Rodgert csodáló David Kaufmant, aki egy Long Island-i párt egy éven át fenyegetett halálosan és szexuális erőszakkal (URL3).

Az incel terrorfenyegetésként való felfogása

Ugyan a két fogalom nem ellentétes egymással, de egyetértek azzal az állásponttal, hogy a jelen esetben tárgyalt elkövetők tekintetében a magányos farkas (lone wolf) helyett pontosabb lenne a nőgyűlölő terrorizmus (misogynist terrorism) kifejezés használata (Valenti, 2018). Más szerzők is érvelnek amellett, hogy az incel erőszak nőgyűlölő terrorizmus (URL7). DiBranco növekvő fenyegetésnek tartja a férfi felsőbbrendűséget hirdető terrorizmust (male supremacist terrorism) (URL8).

A Texas Fusion Center Intelligence & Counterterrorism Division Texas Department of Public Safety (2020) három hazai (domestic) terrorizmustípust különböztet meg: faji motivációjú, kormányellenes és egyedi üggyel foglalkozó (single issue). Ugyan nem új mozgalom, de az incelek egy előretörő hazai terrorfenyegetés. Az inceleket sok rendvédelmi szerv korábban bűnözési

fenyegetésként értelmezte, de arra ma már mint növekvő hazai terrorfenyegetésre tekint. Ez az utóbbi időkben nemzeti, nemzetközi szinten és a Texasban elkövetett incel-támadások ideológiai természetének köszönhető. A nők visszautasításából fakadó személyes sérelem az incel forradalom iránti elköteleződéshez vezethet, és ahhoz, hogy megkísérelhetik annak céljait elérni. Az incel fenyegetése hamarosan elérheti más hazai terrorizmustípusok halálosságának szintjét, akár meg is haladhatja azokat. Clarke (2021) szerint számos ideológia hathat a terrorizmussal kapcsolatos 2021-es tendenciákra, köztük a gazdasággal és a környezettel kapcsolatos hagyományos baloldali sérelmek, összeesküvés-elméletek, mint a QAnon, az oltás- vagy 5G ellenes kampányok, és fenyegetést jelenthet az extrém nőgyűlölet és az incel mozgalom is. Ugyanakkor Szalai Máté és Wagner Péter a terrorizmus fogalmának inflálódására figyelmeztet, ami egy folyamat, mely során a nyugati közvéleményben a terrorizmus kifejezés jelentése egyre tágul. Egyre több eseményt jellemeznek így, ami hosszú távon negatívan hathat a terrorizmus elleni küzdelem hatékonyságára (Szalai & Wagner, 2016). Egyetértek azzal, hogy a terrorizmus kifejezéssel óvatosan kell bánni, az csak megfontoltan használandó, nem szabad „elkoptatni”, de magam is azt az álláspontot fogadom el, hogy az incel elkövetők esetében indokolt a terrorizmus kifejezés használata.

A pandémia hatása az incel közösségre

A koronavírus pandémia a távolságtartási szabályok és a zárlatok miatt a digitális technológiák használatának megugrásához vezetett (De', Pandey & Pal, 2020). Az emberek több időt töltenek az interneten, a közösségi médián. Zárlat idején az online radikalizációnak emiatt is magasabb a kockázata. Az önizoláció fokozza az extrémizmus, a szélsőséges nézetek terjedését (Malik, 2020). Veszélyes elegyet alkotnak a növekvő gazdasági problémák, nemzetközi feszültségek, a kormányok intézkedéseivel szembeni elégedetlenségek, a társadalmi feszültségek, és további konfliktusforrások, például a fokozódó migrációs nyomás Törökországon keresztül (Crump, 2020). A jelenlegi és a várható társadalmi, politikai és gazdasági körülmények optimális feltételeket biztosítanak a rossz szándékú elemeknek, köztük a szervezett bűnözői köröknek és terroristáknak a toborzáshoz, tervezéshez, műveletekhez. A bizonytalanság és a növekvő sérelmek vonzóvá teszik az erőszakos és radikalizálást támogató narratívákat (Holt et al., 2020).

Arra is utalnak jelek, hogy a gyakran társadalmilag elszigetelt, magányos terroristák esetében egyes mentális zavarok előfordulási aránya magasabb a csoportban tevékenykedő terroristákhoz és az általános népességhez képest (Misiak

et al., 2018). A világvárvány a mentális egészségre is hatással van (Javed, Sarwer, Soto & Mashwani, 2020). A magányos farkas típusú elkövetők mentális egészsége is nagyobb eséllyel romlik a világvárvány alatt (Crump, 2020). Ezek a tényezők akár magyar incel elkövetőt is kitermelhetnek.

Vu (2020) az incel szubkultúra két legaktívabb angol nyelvű fórumainak, az incels.co és az incels.net oldalak chatjeiben több, mint ötmillió posztot elemezve, a zárlatok hatásait vizsgálta az incelek társalgásaira. A zárlat alatt a posztok és kommentszálak száma jelentősen nőtt, de a posztoló tagok száma enyhén csökkent. Megfigyelhető a rosszindulatú és erőszakos társalgások jelentős fokozódása is, kifejezetten azoké, melyek a pandémia következményeként a társadalomban esetlegesen bekövetkező előnyös (ahogyan ők látják) változásokról, és abban az incelek betöltött helyéről szólnak. A világvárvány kétségtelenül felerősítette az incel szubkultúrát. A zárlatok miatt az emberek több időt töltenek online, a pandémia táplálja az önsajnálatot, a szélsőséges fantáziákat, és a vonzó férfiakkal és nővel szembeni ellenségességet. Úgy tűnik, hogy a már meglévő felhasználók tevékenysége fokozódott, nem pedig az új, alkalmi hozzászólóké. Jelentős növekedés látszik a gyilkos fantáziák terén. Nőtt a száma az olyan ölésről fantáziáló posztoknak, amelyek a „Chad-eket” és „Stacy-eket” említik, 2020 áprilisában számuk csúcspontot ért el, aztán gyorsan lecsökkent. Sokkal több ilyen poszt szól férfiakról, mint nőkről, s a legnagyobb különbség 2020 áprilisában látszott. A koronavírust „Corona-chan”-nak, azaz „koronácskának” (a chan japánul becéző megszólítás) nevezik, és remélik, hogy megtizedeli a vonzó férfiakat, és így nekik több esélyük lesz az ismerkedés terén.

Az incel elleni fellépés nehézségei és lehetséges irányai

Az incelek elleni fellépést nehezíti, hogy a szélsőjobboldali közösségekhez és a dzsihádistákhoz hasonlóan ők is fokozottabban használják a dark webet a gyülekezés, társalgás és új követők radikalizálása céljából.

Az incelek tisztában vannak a média és a bűnüldöző szervek figyelmével, azt sokszor élvezik is. Hogy elkerüljék fórumaik bezárását, többen inkább cenzúrázták önmagukat és egymást. Emiatt több erőszakos incel diszkrétebb fórumokra váltott, például videojátékos témájú rejtett chat szobákba vagy a dark webre, és olyan oldalakra is, mint a Gab, ami egy nyíltan szélsőjobboldali közösségi média oldal.

Azonban vannak kihasználható fellépési lehetőségek. Az incel közösség nem egységes, az nagyon változatos, nincs meg benne a más erőszakos, radikális mozgalmakra jellemző kohézió. Miközben a probléma tekintetében egyetértenek,

a megoldásban nem. Néhányuk a céljaik eléréséhez elengedhetetlennek tartják az erőszakot, mások nem. Sok ezren aktívak ezeken az internetes fórumokon, továbbá e felületek természete eredendően civakodó, így nem meglepő, hogy a közösség nem ért egyet az önmeghatározást és a teleológiai problémákat illetően. Az incelek büszkék a „shitposting”-jukra (szándékosan provokáló, tréfás-gúnyos bejegyzés írása), ami miatt a tényleges fenyegetés mértékét nehéz megállapítani, és könnyű túlbecsülni. Szarkazmus és szatíra jellemzi a manoszféra online kultúráját, aminek az incel is részhalmaza, ennek rétegein szakavatatlan szemek nehezen látnak át. Ezért is nehéz az incel ideológiát elemezni, és a tényleges radikalizációt felmérni. Megbotránkoztató posztokat azért is írnak, mert ezek kapják a legtöbb figyelmet. Sok incel szerint csak a fórumokon engedhetik ki a feszültséget, és oszthatják meg a legsötétebb gondolataikat, emiatt nehéz megállapítani, hogy mely bejegyzések jelentenek fenyegetést, és melyek csupán szatíra vagy virtuskodás és nem közvetlen erőszak előjelei.

Jelentősen gyengítheti a mozgalom szélsőséges áramlatait a közösségi média oldalak növekvő felelősségvállalása az online radikális anyagok tekintetében. Egyes fórumok viszonylag jól ellenőrzik magukat, de az eklektikusabb oldalakon, köztük a 4chan-en és az 8kun-on található bejegyzések továbbra is nőnek és kisebbségek elleni erőszakot szorgalmaznak, valamint helyet biztosítanak az erőszakos cselekmények előtt posztolt manifesztumok közzétételére (Ware, Hoffman & Shapiro, 2020).

Az utóbbi idők online szélsőségek visszaszorítása iránti nemzetközi erőfeszítései közé tartozik az Egyesült Királyság kormányának a fenyegető online tartalmak hatékonyabb kezelését megcélzó 2019. áprilisi „*Online Harms White Paper*”-e (URL9).

2019. március 15-én az új-zélandi Christchurch városában két mecset ellen elkövetett szélsőjobboldali támadásban 51 ember vesztette életét, 50 megsérült. Az elkövető a mérsárlását az interneten 17 percen át élőben közvetítette, melyet az eltávolítása előtt körülbelül 4000-en láttak. A videó a weben elterjedt, és az eltávolítására tett intézkedések ellenére máig fellelhető. 2019. május 15-én az új-zélandi miniszterelnök és a francia elnök állam- és kormányfőket, média- és online szolgáltató vállalatok vezetőit hívta egybe. A „*Christchurch Call*” egy, a találkozón elfogadott felhívás, elköteleződés a terrorista, erőszakos és szélsőséges online tartalmak eltávolítására (URL10).

Az USA-ban a szigorú szólásszabadság-törvények nehezítik az online extrémizmus elleni jogszabályok elfogadását, de újságírók, tudósok, szakemberek és politikusok egyaránt alternatív intézkedéseket javasolnak az extrémista mozgalmak online térnyerése ellen. Ware és munkatársai szerint szélesebb körű párbeszédre van szükség az extrémizmus és az erőszakos ideológiák visszaszorításáról

az interneten, bevonva ebbe a technológiai cégeket, a terrorizmus és a radikalizálódás szakértőit, kormányokat, a fiatal közösségi média használókat, még volt extrémistákat is. Az incel mozgalom kitartó vibrálása arra enged következtetni, hogy a szerepe változatlan a radikalizálódás táplálásában. Egy ilyen radikalizálódási tényező szerepet játszhat más extrémista mozgalmak fellendítésében – például a németországi hallei zsinagógában lövöldöző Stephan Balliet az idegengyűlölet mellett hasonló sérelmekkel is magyarázta radikalizálódását. Több kutatásra van szükség a témát illetően, hogy megtalálhassuk az incel online terjedése visszaszorításának módjait (Ware, Hoffman, & Shapiro, 2020).

Bőven van ok azt feltételezni, hogy az erőszakos incelek továbbra is komoly fenyegetést jelentenek. Ezt a bűnüldöző szervek által közzétett figyelmeztetések is jelzik, de például 2019 szeptemberében az Amerikai Egyesült Államok Hadserege is figyelmeztetett, hogy a Joker című film vetítéseinek potenciálisan erőszak várható, miután „nyugtalanító és nagyon specifikus társalgásra” figyeltek fel a dark web incel chatjeiben, de 2012-ben, Coloradoban egy Batman film (A sötét lovag – Felemelkedés) premierjén elkövetett lövöldözés is jelentős körülmény ebben.

A szlafista dzsihadisták elleni erőfeszítések politikai előnyben részesítése is bonyolítja az incelek elleni egyesült államokbeli fellépést: alkotmányosan nagyobb kihívás, és politikailag kevésbé kifizetődő szembeszállni egy saját hazai választópolgároktól eredő legális extrémizmussal, mint egy külföldi eredetűvel. Továbbá a szélsőjobboldali és szélsőbaloldali radikálisokhoz hasonlóan az incelek sem felelnek meg a terrorizmus hagyományos modelljének. Az internet, a közösségi média és más 21. századi kommunikációs felületek a terrorizmust egyre inkább magányos vállalkozássá teszik, melyet elsősorban formális szervezeteken kívüli magányos szereplők követnek el. Az erőszakos incelek ezért kihívást jelentenek a klasszikus terrorizmusellenes politikáknak és stratégiáknak (Hoffmann et al., 2020).

Kulcsfontosságú a megelőzés: „Az incel mozgalom sérelmeivel és erőszakos tendenciáival kapcsolatos fokozott tudatosság ellenállóbbá teheti a társadalmat annak narratíváival és extrém nézeteivel szemben. A radikalizálódás ellen segíthet a család, barátok, egészségügyi szakemberek, oktatási intézmények, ifjúsági tanácsadók, polgári és egyházi intézmények. Az izoláció és a technológia által fokozott frusztrációt és elidegenedést az alternatív utak ellensúlyozhatnák az ellenálló képesség, a szocializáció, az elfogadás és az empátia fejlesztésével.

A rendvédelmi szervek az incel erőszak ellen a következő módokon is küzdhetnek: a potenciálisan bekövetkező erőszakos cselekmények jellegzetességeinek felismerésével (például: erőszakos cselekmény azonnali elkövetésére való felhívás, azok tervezése etc.); az online vagy offline fenyegető nyelvezettel kapcsolatos

bejelentések kivizsgálásával; informátorok és fedett nyomozók használatával. Hasznos lehet a már támadásokat tapasztalt helyszínek biztonságának növelése. Az online platformok közösségi média cégek (Facebook, Instagram, Twitter etc.), és más technológiai cégek (például domain regisztrátorok, web hoszting és más web infrastruktúra cégek), online fizetési szolgáltatók, kutatók, hatóságok és a nyilvánosság általi megfigyelése hatékony lehet a támadók mobilizálása ellen.” (Alexander, 2019). Jövőbeli megelőzési mód lesz a mesterséges intelligencia általi prediktív elemzés is (Szabó, 2020).

Következtetések

„Az incel elkövetők megtalálása és megállítása érdekében a rendvédelmi szervezeteknek, titkosszolgálatoknak, magánbiztonságnak, oktatóknak, egészségügyi szakembereknek és a kapcsolódó diszciplinák szereplőinek ismernie kell az incel ideológiát és szókinccset, a közösségben való részvétel jeleit, és az incel gondolkodáshoz fűződő ön- és mások elleni erőszak kockázatát.” (URL11). Ugyan az incelek többsége nem követ el erőszakos cselekményt, nem feltétlenül veszélyes a társadalomra, főleg nem terrorista, de az incel szubkultúra radikalizáló ereje, a korábbi halálos áldozatokat követelő elkövetések tükrében, tagadhatatlan. Mivel a közösség az arra fogékony személyeket hatékonyan képes radikalizálni, és egyes támadások halálos áldozatainak száma magas, ezért az incel mozgalom szélsőséges tagjainak fenyegetését – véleményem szerint – hasonlóan veszélyesnek kellene tekinteni, mint a szalafita dzsihádistákat. Szerencsére Magyarországon még nem történt a közösséghez köthető erőszakos cselekmény, de nem zárható ki, hogy az ideológia hazai elkövetést is inspiráljon. Megfontolandó lehet a témát illetően a társadalom, főleg a fiatalok informálását megcélzó kampányok indítása. A potenciális támadások megelőzése szempontjából az incel jelenség rendvédelmi szervek általi naprakész ismerete, esetleges magyar fejlődésének, vonatkozásainak nyomon követése elengedhetetlen fontosságú.

Felhasznált irodalom

Alexander, D. C. (2019, September 19). Lesniewski, Dominic: The violent fringe of the incel movement. *Police 1*. <https://www.police1.com/mass-casualty/articles/the-violent-fringe-of-the-incel-movement-M2E5rIB5BYTDesoL/>

- Baele, S. J., Brace, L. & Coan, T. G. (2019). From “Incel” to “Saint”: Analyzing the violent worldview behind the 2018 Toronto attack. *Terrorism and Political Violence*, 24(1), 1–21. <https://doi.org/10.1080/09546553.2019.1638256>
- Brzuskiewicz, S. (2020). Incel Radical Milieu and External Locus of Control. *The International Centre for Counter-Terrorism – The Hague (ICCT) Evolutions in Counter-Terrorism*, 2, 8.
- Clarke, C. P. (2021, January 5). Trends in Terrorism: What’s on the Horizon in 2021? *Foreign Policy Research Institute*. <https://www.fpri.org/article/2021/01/trends-in-terrorism-whats-on-the-horizon-in-2021/>
- Cottee, S. (2021). Incel (E)motives: Resentment, Shame and Revenge. *Studies in Conflict & Terrorism*, 44(2), 93. <https://doi.org/10.1080/1057610X.2020.1822589>
- Crump, J. (2020, december 22). Terrorism and security threat trends in 2021. *Security Magazine*, <https://www.securitymagazine.com/articles/94219-terrorism-and-security-threat-trends-in-2021>
- De’, R., Pandey, N. & Pal, A. (2020). Impact of digital surge during Covid-19 pandemic: A viewpoint on research and practice. *International Journal of Information Management*, 55(1), 1. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102171>
- Donnelly, D., Burgess, E., Anderson, S., Davis, R. & Dillard, J. (2001). Involuntary Celibacy: A Life Course Analysis. *The Journal of Sex Research*, 38(2), 159. <https://doi.org/10.1080/00224490109552083>
- Ging, D. (2019). Alphas, Betas, and Incels: Theorizing the Masculinities of the Manosphere. *Men and Masculinities*, 22(4), 638. <https://doi.org/10.1177/1097184X17706401>
- Hastings, Z., Jones, D. & Stolte, L. (2020). *Involuntary Celibates: Background for Practitioners*. Organization for the Prevention of Violence, 2.
- Hoffman, B. & Ware, J. (2020, January 12). Incels: America’s Newest Domestic Terrorism Threat. *Lawfare*. <https://www.lawfareblog.com/incels-americas-newest-domestic-terrorism-threat>
- Hoffman, B., Ware, J. & Shapiro, E. (2020). Assessing the Threat of Incel Violence, *Studies in Conflict & Terrorism*, 43(7), 576. <https://doi.org/10.1080/1057610X.2020.1751459>
- Holt, C., Braniff, W. & Smith, J. (2020). *In the Eye of the Storm: An Update: Managing Terrorism and Asymmetric Threats during Covid-19*. CHC Global & START, 4. https://www.start.umd.edu/sites/default/files/publications/local_attachments/InTheEyeoftheStorm.pdf
- Javed, B., Sarwer, A., Soto, E. B. & Mashwani, Z. (2020). The coronavirus (COVID-19) pandemic’s impact on mental health. *International Journal of Health Planning and Management*, 35(5), 993–996. <https://doi.org/10.1002/hpm.3008>
- Labba, F. (2019). United by Rage, Self-Loathing, and Male Supremacy: The Rise of the Incel Community. *Invoke*, 5, 17–18. <https://doi.org/10.29173/invoke48979>
- Malik, N. (2020, March 26). *Self-Isolation Might Stop Coronavirus, but It Will Speed the Spread of Extremism*. Foreign Policy. <https://foreignpolicy.com/2020/03/26/self-isolation-might-stop-coronavirus-but-spread-extremism/>

- Misiak, B., Samochowiec, J., Bhui, K., Schouler-Ocak, M., Demunter, H., Kuey, L., Raballo, A., Gorwood, P., Frydecka, D. & Dom, G. (2018). A systematic review on the relationship between mental health, radicalization and mass violence. *European Psychiatry*, 56(1), 57. <https://doi.org/10.1016/j.eurpsy.2018.11.005>
- O'Malley, R. L., Holt, K. & Holt, T. J. (2020). An Exploration of the Involuntary Celibate (Incel) Subculture Online. *Journal of Interpersonal Violence*, 1. <https://doi.org/10.1177/0886260520959625>
- Szabó, A. L. (2020). Criminal Policy Approach to Lone Offenders and a Possible Model for their Identification. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 8(2), 76. <https://doi.org/10.32561/nsz.2020.2.5>
- Szalai, M. & Wagner, P. (2016). A terrorizmus fogalmának kiterjesztése? Értelmezési lehetőségek Orlando kapcsán. *KKI-elemzések*, 19, 1–10.
- Texas Fusion Center Intelligence & Counterterrorism Division Texas Department of Public Safety (2020). *Texas Domestic Terrorism Threat Assessment*. 3. https://www.dps.texas.gov/sites/default/files/documents/director_staff/media_and_communications/2020/txterrorthreatassessment.pdf
- Valenti, J. (2018, April 26.). When Misogynists Become Terrorists. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2018/04/26/opinion/when-misogynists-become-terrorists.html>
- Van Brunt, B. & Taylor, C. (2020). *Understanding and Treating Incels: Case Studies, Guidance, and Treatment of Violence Risk in the Involuntary Celibate Community*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367824396>
- Vito, C., Admire, A. & Hughes, E. (2018). Masculinity, aggrieved entitlement, and violence: considering the Isla Vista mass shooting. *International Journal for Masculinity Studies*, 13(2), 97–98. <https://doi.org/10.1080/18902138.2017.1390658>
- Vu, A. V. (2020). *The Pandemic as Incels see it*. Cambridge Cybercrime Centre COVID Briefing Paper # 5. University of Cambridge
- Ware, J., Hoffman, B. & Shapiro, E. (2020, May 6). *Remembering Toronto: Two Years Later, Incel Terrorism Threat Lingers*. Global Network on Extremism & Technology. <https://gnet-research.org/2020/05/06/remembering-toronto-two-years-later-incele-terrorisim-threat-lingers/>
- Witt, T. (2020). 'If i cannot have it, i will do everything i can to destroy it.' the canonization of Elliot Rodger: 'Incel' masculinities, secular sainthood, and justifications of ideological violence. *Journal for the Study of Race, Nation and Culture*, 26(5), 675. <https://doi.org/10.1080/13504630.2020.1787132>

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *Deadly attack at Toronto erotic spa was incel terrorism, police allege*. <https://globalnews.ca/news/6910670/toronto-spa-terrorism-incel/>

- URL2: *Involuntary Celibates' Experiences of and Grievance Over Sexual Exclusion and the Potential Threat of Violence Among Those Active in an Online Incel Forum*. <https://www.icsve.org/involuntary-celibates-experiences-of-and-grievance-over-sexual-exclusion-and-the-potential-threat-of-violence-among-those-active-in-an-online-incele-forum/>
- URL3: *Incels (Involuntary celibates)*. <https://www.adl.org/resources/backgrounders/incels-involuntary-celibates>
- URL4: *Inside the World of 'Femcels'*. <https://melmagazine.com/en-us/story/femcels-vs-incels-meaning-reddit-discord>
- URL5: *Incels: A guide to symbols and terminology*. <http://moonshotcve.com/incels-symbols-and-terminology/>
- URL6: *Önreprezentáció az inceloszférában?* <https://eltedszk.org/2020/08/28/onreprezentacio-az-inceleoszferaban/>
- URL7: *A definitive guide to Incels part one: Incelocalypse*. <https://www.timsquirrell.com/blog/2018/5/30/a-definitive-guide-to-incels-part-one-incelelocalypse>
- URL8: *Male Supremacist Terrorism as a Rising Threat*. <https://icct.nl/publication/male-supremacist-terrorism-as-a-rising-threat/>
- URL9: *Online Harms White Paper*: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/973939/Online_Harms_White_Paper_V2.pdf
- URL10: *Christchurch Call*. <https://www.christchurchcall.com/>
- URL11: *Webinar: Finding the Next Incel Killer*. <https://www.hstoday.us/subject-matter-areas/counterterrorism/webinar-finding-the-next-incele-killer/>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Serbakov M. T. (2021). Az incel mozgalom mint nőgyűlölő terrorfenyegetés. *Belügyi Szemle*, 70(SI3), 27–42. <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2022.3.2>